

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**استانداردهای ملی اعتباربخشی
دوره دکتری عمومی دندانپزشکی**

مصوب هشتادونهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱

استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی

مصوب هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱

استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی در هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱ به تصویب رسید.

مورد تأیید است

دکتر رضا یزدانی

دبیر شورای آموزش دندانپزشکی و

تخصصی

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

رای صادره در هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱ در مورد **استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی** صحیح است به واحدهای مجری ابلاغ شود.

مورد تأیید است

دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

فهرست محتوا

۲	حوزه ۱: رسالت و اهداف
۵	حوزه ۲: برنامه آموزشی
۱۰	حوزه ۳: ارزیابی دانشجو
۱۳	حوزه ۴: دانشجویان
۱۸	حوزه ۵: هیات علمی
۲۱	حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی
۲۶	حوزه ۷: ارزشیابی دوره
۲۹	حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی
۳۳	حوزه ۹: بازنگری مستمر

حوزه ۱: رسالت و اهداف

حوزه ۱: رسالت و اهداف^۱

زیرحوزه ۱-۱: رسالت و اهداف

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۱ رسالت خود در رابطه با آموزش دندانپزشکی عمومی را، ضمن رعایت برنامه های مصوب، مقررات ناظر بر آموزش دندانپزشکی و کسب نظر دست اندرکاران، صاحب نظران و ذینفعان، تدوین و حداقل هر ۵ سال یکبار بازنگری نماید.
- پ-۱-۱-۲ رسالت خود را با مشارکت ذینفعان اصلی تدوین، و به آن ها اعلام نماید.
- پ-۱-۱-۳ در رسالت خود اهداف و راهبردهای آموزشی را به نحوی تعیین کند که اجرای برنامه بتواند منجر به تربیت دانش آموختگانی توانمند برای ایفای نقش به عنوان دندانپزشک عمومی و موجب ارتقای حرفه ای از طریق یادگیری مادام العمر و آماده تحصیل در مقاطع بعدی (در صورت تمایل) شود.
- پ-۱-۱-۴ رسالت و اهداف دوره خود را به گونه ای تبیین کند که در برگیرنده ارزشهای حاکم بر دوره، اهداف کلان برنامه آموزشی، نقشها و تواناییهای دانش آموختگان بوده و در نهایت فعالیتهای اصلی برای دستیابی به این اهداف را مشخص کند.
- پ-۱-۱-۵ رسالت و اهداف دوره خود را به گونه ای تبیین کند که در جهت ارتقای شاخص های سلامت دهان جمعیت تحت پوشش، نقش موثر (شامل تقویت آموزش سلامت محور، هدایت پژوهش ها به سمت نیازهای سلامت جامعه و مشارکت فعال در ارائه خدمات سلامت دهان در سطوح مختلف با همکاری شبکه های بهداشت) داشته باشد.

استانداردهای ارتقا کیفیت (ترجیحی)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۱ در تدوین و بازنگری رسالت خود از گستره ی وسیع تری از نظرات سایر ذینفعان استفاده کند.
- ت-۱-۱-۲ در بیانیه رسالت خود، دستاوردهای نوین حوزه دندانپزشکی و جوانب فراملی سلامت را لحاظ کند.

توضیحات:

- ❖ منظور از یادگیری مادام العمر این است که دانشجو متناسب با نیازهای جامعه و تغییرات علمی و فناوری رشته دندانپزشکی، مسئولانه در یادگیری و روزآمدی دانش و توانمندی های خود مشارکت داشته باشد. از جمله اهداف و راهبردهای آموزشی که می تواند منجر به تربیت یادگیرندگان خود راهبر شود، شامل: ارائه مسئولیت به فراگیران در طول تحصیل، استفاده از راهبردهای مبتنی بر حل مساله، استفاده از پلتفرم های آموزش مجازی و سایر موارد است.
- ❖ منظور از ذینفعان اصلی مدیریت ارشد دانشگاه، رئیس و مسئولان دانشکده دندانپزشکی، اعضای هیأت علمی و دانشجویان و دانش آموختگان، می باشند.

^۱ Mission&Objectives

- ❖ منظور از سایر ذینفعان، بیماران، نمایندگان سایر حرف پزشکی، نهادهای ذیربط (مانند نظام پزشکی، جامعه دندانپزشکی ایران و بیمه‌ها) و افراد جامعه (مانند دریافت‌کنندگان خدمات سلامت) و مسئولان ذیربط وزارت متبوع می‌باشند.
- ❖ منظور از دندانپزشک عمومی توانمند^۲ فردی است که توانمندی‌های^۳ دندانپزشکی عمومی برای طبابت مستقل و ایفای نقش به عنوان دندانپزشک عمومی را دارد^۴.
- ❖ منظور از دستاوردهای نوین دندانپزشکی، نوآوری‌های رشته دندانپزشکی اعم از نوآوری در تجهیزات، روش‌ها، دانش دندانپزشکی و آموزش دندانپزشکی می‌باشد.
- ❖ جوانب فراقلمی در مرتبه اول شامل اولویت‌های منطقه‌ای و سپس معضلات بهداشت جهانی است.

زیرحوزه ۱-۲: اختیارات

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۱ برای طراحی و اجرای برنامه آموزشی دندانپزشکی عمومی مبتنی بر نیازهای روز مانند لزوم استفاده از آموزش مجازی، از اختیارات و منابع لازم برخوردار باشد.

توضیحات:

- ❖ منظور از آموزش مجازی (e Learning)، آموزش و یادگیری توسط ابزارهای الکترونیکی می‌باشد و در عرصه آموزش مجازی علاوه بر آموزش بر مبنای وب، آموزش غیرحضور، آموزش از راه دور، خودآموزی و آموزش بر مبنای رایانه می‌توانند مطرح شوند. در آموزش مجازی، منابع مورد نیاز از طریق شبکه اینترنت در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد و دانشجویان می‌توانند در هر زمان از منابع آموزشی جهت یادگیری استفاده کنند، همچنین در هر مکان (منزل یا محل کار یا محل‌های دیگر) در کلاس‌های درس بصورت برخط (on-line) شرکت نمایند. این روش آموزشی برای استاد و دانشجو این فرصت را فراهم می‌آورد که در حالی که از نظر زمان و مکان از هم دور هستند، فاصله آموزشی موجود را با وسایل مناسب الکترونیکی پر کنند. در این نوع آموزش مجازی، رایانه، فناوری ارتباطات و شبکه اینترنت برای پر کردن فاصله آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ❖ بر خوررداری دانشکده دندانپزشکی از اختیارات و منابع لازم، طراحی ساختار مرکز آموزش مجازی، تصویب تشکیلات، تعیین پست‌های سازمانی، تخصیص ردیف‌های استخدامی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های هر دانشکده و تامین تجهیزات لازم را تسهیل خواهد کرد.

² competent

³ competencies

⁴ دندانپزشک عمومی توانمند فردی است که در آزمون صلاحیت بالینی قبول شده است

حوزه ۲: برنامه آموزشی

حوزه ۲: برنامه آموزشی^۵

زیرحوزه ۱-۲: چارچوب برنامه

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۱-۲ بر اساس چارچوب و محتوای برنامه درسی دندانپزشکی عمومی ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزشی کل دوره خود را تدوین و به تأیید شورای آموزشی دانشگاه برساند و به نحو مناسب به ذینفعان اطلاع رسانی نماید.

پ-۱-۲-۲ برنامه ای داشته باشد که نشان دهد در تنظیم و اجرای برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی خود، در راستای تحقق آموزش مبتنی بر توانمندی تلاش می کند.

پ-۱-۳-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را بر اساس اصول عدالت آموزشی تنظیم و اجرا کرده و به خصوص در آموزش مجازی به عدالت آموزشی توجه ویژه داشته باشد.

استانداردهای ارتقا کیفیت (ترجیحی)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را منطبق با توانمندی های دانش آموختگان دندانپزشکی عمومی کشور به گونه ای تنظیم و اجرا کند که از توانمندی های دانش آموختگان، اطمینان حاصل شود. به این منظور لازم است کلیه اجزای اصلی برنامه از جمله آموزش مجازی، منطبق با توانمندی های مصوب تنظیم و به مرحله اجرا در آید.

توضیحات:

- ❖ منظور از برنامه درسی دوره آموزش دندانپزشکی عمومی، برنامه درسی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.
- ❖ برنامه آموزشی دوره آموزش دندانپزشکی عمومی دانشکده دندانپزشکی حاوی اجزای اصلی برنامه آموزشی شامل توانمندی ها (تلفیقی از دانش، مهارت و نگرشی که دانشجویان باید کسب کنند)، محتوا و تجربیات آموزشی، روش های یادگیری و یاددهی، ارزیابی دانشجو و ارزشیابی دوره است.
- ❖ در برنامه آموزشی باید به مواردی همچون زبان انگلیسی، رایانه و فن آوری اطلاعات توجه ویژه ای شود.
- ❖ منظور از اصول عدالت آموزشی، برخورد عادلانه بین دانشجویان و اساتید بدون توجه به جنس، ملیت، قومیت، نژاد، دین، مذهب، وضعیت اجتماعی، اقتصادی و توانمندی های جسمی بر اساس حداقل های قابل قبول مطابق با مصوبات و آیین نامه های موجود است.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

⁵ Educational program

پ-۱-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم پایه مندرج در برنامه درسی ملی مصوب و مورد نیاز برای طبابت دندانپزشک عمومی را بگنجاند. این محتوا شامل دانش حفظی^۶، مفاهیم^۷ و اصولی^۸ می شود که برای کسب و به کارگیری علوم بالینی مورد نیاز است.

پ-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم بالینی مندرج در برنامه درسی مصوب که مورد نیاز برای طبابت دندانپزشک عمومی است را بگنجاند. این محتوا شامل دانش و مهارت های حرفه ای و بالینی مورد نیاز برای طبابت مستقل پس از دانش آموختگی به عنوان دندانپزشک عمومی در کشور است.

پ-۳-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با علوم رفتاری و اجتماعی، اخلاق پزشکی، منش حرفه ای، حقوق پزشکی مورد نیاز برای دندانپزشک عمومی را بگنجاند.

پ-۴-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای دروس عمومی مورد نیاز برای تربیت دندانپزشکی عمومی را بگنجاند.

پ-۵-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با روش های علمی مورد نیاز برای طبابت دندانپزشکی عمومی را بگنجاند. این محتوا شامل تفکر نقاد، استدلال بالینی، پژوهش و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد است.

استانداردها ترجیحی (ارتقاء کیفیت)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲ نسبت به پایش و بازنگری محتوای آموزشی (علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی، علوم بالینی و روش علمی) متناسب با نیازهای فعلی و آینده جامعه، پیشرفت های علمی و فناوری، بدون افزایش حجم کلی محتوای دوره، در چارچوب برنامه درسی ملی اقدام نماید.

توضیحات:

- ❖ منظور از محتوای ضروری^۹ محتوایی از برنامه آموزشی است که همه دانشجویان باید آن را فرا گیرند.
- ❖ علوم پایه شامل مواردی نظیر علوم تشریح (مشمول بر آناتومی، بافت شناسی و جنین شناسی)، بیوشیمی، فیزیولوژی، فیزیک پزشکی، ژنتیک، ایمونولوژی، میکروبی شناسی (شامل باکتری شناسی، انگل شناسی و ویروس شناسی) بیولوژی مولکولی و پاتولوژی عمومی و آناتومی دندان می باشد.
- ❖ علوم رفتاری و علوم اجتماعی شامل مواردی نظیر دندانپزشکی اجتماعی، اپیدمیولوژی و آمار حیاتی، سلامت جهانی^{۱۰} روانشناسی دندانپزشکی، جامعه شناسی دندانپزشکی، بهداشت عمومی و علوم اجتماعی می شود.
- ❖ علوم بالینی شامل مواردی نظیر بیماری های دهان و فک و صورت، پاتولوژی دهان و فک و صورت، رادیولوژی دهان و فک و صورت، مواد دندانی، دندانپزشکی اجتماعی، جراحی دهان و فک و صورت، دندانپزشکی ترمیمی، درمان ریشه، درمان بیماری های لثه، پروتزهای دندانی، ارتودنسی و دندانپزشکی کودکان می باشد.
- ❖ مهارت های بالینی شامل شرح حال گیری، معاینه فیزیکی، مهارت های ارتباطی، اقدامات تشخیصی و درمانی است.
- ❖ دانش حفظی چیزی است که شناخته شده با ثبات شده است. دانش حفظی در آموزش دندانپزشکی به منظور بازخوانی در آینده به خاطر سپرده می شود.

⁶ facts

⁷ concepts

⁸ principles

⁹ core content

¹⁰ Global Health

- ❖ دروس عمومی دروسی است که تحت عنوان واحدهای عمومی شامل معارف اسلامی، اخلاق اسلامی، متون اسلامی، ادبیات فارسی، زبان انگلیسی، تربیت بدنی و موارد دیگر به دانشجویان دوره دندانپزشکی عمومی ارائه می‌شود.
- ❖ روش علمی^{۱۱} فرآیندی است ترکیبی از روش استقرایی و استدلال قیاسی، به این صورت که محقق ابتدا به صورت استقرایی با استفاده از مشاهدات خود، فرضیه را صورت‌بندی می‌کند و سپس با اصول استدلال قیاسی به کاربرد منطقی فرضیه می‌پردازد.

زیرحوزه ۳-۲: راهبردهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۳-۲ درجانی از ادغام افقی علوم مرتبط را انجام دهد.
- پ-۲-۳-۲ بخشی از آموزش خود را در راستای آموزش مبتنی بر جامعه در عرصه‌های سرپایی داخل و خارج دانشکده‌ای و با رویکرد ارتقاء سلامت همه جانبه اجرا کند و در آموزش‌های در عرصه هم، محتوی آموزش مجازی مناسب را تدوین و از روش‌های تهیه فیلم، ایفای نقش و شبیه سازی استفاده نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۳-۲ در راستای ادغام عمودی علوم بالینی، علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی و دیگر محتوای دوره دندانپزشکی عمومی برنامه داشته و اجرا نماید.
- ت-۲-۳-۲ واحدهای انتخابی^{۱۲} را بر اساس برنامه درسی ملی و با توجه به اولویت‌های دانشگاه، تعیین و ارائه دهد.
- ت-۳-۳-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را در راستای تحقق دانشجو محوری، دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و یادگیری مادام‌العمر تنظیم و اجرا کند.

توضیحات:

- ❖ منظور از ادغام افقی (همزمان)، ادغام بین دروس علوم پایه مثل آناتومی و فیزیولوژی یا ادغام رشته‌های بالینی مانند مواد دندانی و دندانپزشکی ترمیمی است.
- ❖ منظور از ادغام عمودی (طولی)، ادغام دروس در مقاطع مختلف است به نحوی که هر چه زودتر دانشجویان در کلینیک وارد شوند و آموزش‌ها به صورت بالینی انجام گردد.
- ❖ منظور از واحدهای انتخابی محتوایی از برنامه آموزشی است که دانشجویان می‌توانند بر اساس علاقه فردی یا احساس نیاز برای یادگیری عمیق‌تر انتخاب کنند.
- ❖ یادگیری مادام‌العمر (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)
- ❖ منظور از دانشجو محوری رویکردهای آموزشی، فراهم کردن فرصت‌های یادگیری است که با هدف انتقال مسئولیت یادگیری به خود دانشجو و تبدیل او به یک یادگیرنده مستقل و خودراهبر به اجرا در می‌آید. در این چارچوب مشارکت دانشجو یک ضرورت جدی برای یادگیری است.

^{۱۱} Scientific Method

^{۱۲} elective

زیر حوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۴ روش‌های آموزشی متناسب با اهداف آموزشی برای تحقق توانمندی‌های مورد نظر را مورد استفاده قرار دهد.
- پ-۲-۴-۲ در جهت ارتقای کیفیت و افزایش تعامل با دانشجویان در روش‌های مرسوم آموزشی نظیر سخنرانی تجدید نظر کند.
- پ-۳-۴-۲ در مرحله پری کلینیک، فرصت یادگیری مشخصی را متناسب با دروس مورد نیاز و بر اساس پیش نیازهای بالینی فراهم کند.
- پ-۴-۴-۲ در مرحله بالینی، فرصت‌های یادگیری مشخصی را در قالب چرخش‌های بالینی در بخش‌های مختلف متناسب با نیازهای دندانپزشک عمومی فراهم کند.
- پ-۵-۴-۲ در مرحله بالینی، شرایطی فراهم کند که دانشجو با مشارکت در تیم ارائه خدمت به مراجعین، ضمن پذیرش مسئولیت تدریجی و متناسب با سطح خود، از نظارت مناسب برخوردار بوده و بازخورد کافی دریافت کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۴-۲ از روش‌های آموزشی فعال نظیر یادگیری مبتنی بر فعالیت‌های تیمی، مبتنی بر مورد، مبتنی بر مساله، یادگیری در گروه‌های کوچک، آموزش مجازی (مانند ژورنال کلاب مجازی)، یادگیری با استفاده از شبیه‌سازها و روش‌های فعال دیگر در ارائه محتوای آموزشی مورد نظر به شکل مناسب و متناسب با توانمندی‌ها و اهداف آموزشی استفاده کند.

توضیحات:

- ❖ پذیرش تدریجی مسئولیت به این معنی است که دانشجو به صورت تدریجی از مشاهده‌گر، به همکار و در نهایت به عامل فعال در یادگیری در محیط بالین تبدیل شود.
- ❖ منظور از فرصت‌های آموزشی مشخص، فرصت‌های آموزشی برنامه‌ریزی شده‌ای است که بر اساس زمان و اهداف مورد انتظار ارائه می‌شود.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو^{۱۳}

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۳ نظام ارزیابی دانشجویان را تدوین، اعلام و اجرا کند و آن را متناسب با دستورالعمل ها و شرایط جدید بازنگری کرده و شیوه نامه ارزیابی مجازی دانشجویان را هم تدوین، اعلام و اجرا کند.
- پ-۱-۲-۳ اطمینان دهد ارزیابی های حضوری یا مجازی دانشجویان، سنجش تمام ابعاد توانمندی شامل هر سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرشی را پوشش می دهد.
- پ-۱-۳-۳ متناسب با اهداف و توانمندی های مورد انتظار از فراگیران و کاربردپذیری^{۱۴}، ابزارهای ارزیابی حضوری و مجازی، از روش های مناسب و متنوع استفاده کند.
- پ-۱-۴-۳ نشان دهد از ساز و کار مشخصی برای گزارش نتایج ارزیابی و پاسخگویی به اعتراضات فراگیران در زمان ارزیابی های حضوری و مجازی استفاده می کند.
- پ-۱-۵-۳ به دانشجویان بر اساس نتایج آزمون های تراکمی^{۱۵} بازخورد دهد.
- پ-۱-۶-۳ نتایج تحلیل کمی و کیفی آزمون های چندگزینه ای را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون ها بازخورد دهد.
- پ-۱-۷-۳ نشان دهد که فرآیندها و مستندات آزمون های اجرا شده، توسط متخصص بیرونی قابل بررسی است.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۳ نتایج تحلیل کمی و کیفی دیگر آزمون های برگزار شده (غیر از آزمون های چندگزینه ای) را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون ها بازخورد دهد.
- ت-۱-۲-۳ نشان دهد برنامه مدونی برای پایش کیفیت آزمون های حضوری و مجازی وجود دارد و آن را اجرا می کند.
- ت-۱-۳-۳ با سازماندهی ارزیابی تکوینی^{۱۶} و ارائه بازخورد مؤثر و مستمر به دانشجویان، زمینه بهبود عملکرد آنان را فراهم کند.

توضیحات:

- ❖ نظام ارزیابی^{۱۷} شامل اصول و اهداف ارزیابی، ابزارهای ارزیابی، برنامه زمان بندی، روش تعیین حد نصاب، ارائه بازخورد، حراست آزمون، مکانیسم های جبران مردودی و ملاحظات اخلاقی (روش اجتناب از تضاد منافع آزمون گران ارزیابی) در فازهای مختلف دوره دندانپزشکی عمومی است.
- ❖ ابعاد مختلف توانمندی علاوه بر جنبه های شناختی، مواردی چون مراقبت بالینی، رفتارهای اخلاقی و حرفه ای و مهارت های ارتباطی را نیز شامل می شود.

¹³ Student assessment

¹⁴ Utility

¹⁵ Summative assessment

¹⁶ Formative assessment

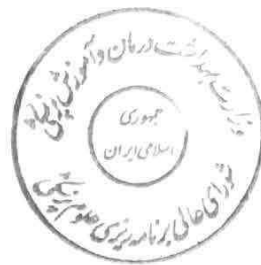
¹⁷ Assessment Program

- ❖ با توجه به پیچیده بودن پیامدها در دوره دندانپزشکی، یک ابزار برای سنجش کافی نیست و باید از ابزارهای متنوع برای سنجش حیطه‌های شناختی، مهارتی و عاطفی استفاده شود. این ابزارها می‌تواند شامل آزمون‌های کتبی بازپاسخ، بسته‌پاسخ، شفاهی، Mini-CEX، DOPS، OSCE، PMP، لاگ بوک^{۱۸}، پورتفولیو^{۱۹}، ارزیابی^{۲۰} درجه و سایر ابزارها و روش‌های معتبر باشد.
- ❖ منظور از کاربردپذیری^{۲۰} ابزار پنج شاخص روایی^{۲۱}، پایایی^{۲۲}، تاثیر آموزشی^{۲۳}، مقبولیت^{۲۴}، هزینه اثربخشی^{۲۵} است که برای هر ابزار در هر موقعیت بررسی می‌شود. سنجش برخی از این معیارها از طریق روش‌های آماری و برخی دیگر از طریق روش‌های کیفی امکان‌پذیر است.
- ❖ بازخورد علاوه بر اعلام نمره، شامل مواردی چون اعلام پاسخنامه تفصیلی، مشخص کردن موارد خطای دانشجو و ارائه راهکار برای بهبود عملکرد است.
- ❖ منظور از ارزیابی تراکمی، آزمون‌هایی است که با هدف تصمیم‌گیری در خصوص عملکرد فراگیران اجرا می‌شود.
- ❖ منظور از تحلیل کمی و کیفی آزمون‌ها، بررسی تک تک سؤال‌ها و تعیین میزان دقت و نارسایی‌های آن قبل (با استفاده از چک لیست‌های مربوط و از طریق جلسات مرور همزمان یا متخصصان ارزیابی) و پس از برگزاری آزمون (با تعیین ضریب دشواری و ضریب تمیز سؤالات و دیگر شاخص‌های مرتبط) است. علاوه بر تحلیل هر یک از سؤالات و آیتم‌ها لازم است کاربردپذیری هر روش یا ابزار ارزیابی دانشجو و همچنین سیستم ارزیابی دانشجو در کل مشخص شود.
- ❖ منظور از متخصص بیرونی، افراد متخصص خارج از دانشکده، خارج از دانشگاه یا سازمان‌های بین‌المللی هستند.
- ❖ منظور از ارزیابی تکوینی، آزمون‌هایی است که در طول دوره با هدف ارائه بازخورد و بهبود عملکرد فراگیر انجام می‌شود و نتیجه آن در ارزیابی نهایی لحاظ نمی‌شود.

-
- ¹⁸ Logbook
 - ¹⁹ Portfolio
 - ²⁰ Utility
 - ²¹ Validity
 - ²² Reliability
 - ²³ Educational Impact
 - ²⁴ Acceptability
 - ²⁵ Cost Effectiveness

حوزه ۴: دانشجویان

حوزه ۴: دانشجویان^{۲۶}

زیرحوزه ۱-۴: پذیرش و انتخاب دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۴ برنامه مشخصی برای بررسی ویژگی‌های دانشجویان جدیدالورود خود داشته، از نتایج آن در سیاست‌گذاری‌های آتی دانشگاه و برنامه‌ریزی برای دانشجویان استفاده نموده و آن را به طور مستمر در اختیار نهادهای بالادستی ذی‌ربط نیز قرار دهد.
- پ-۱-۲-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی موجود و با اتکا به بررسی شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت و ترکیب پذیرش دانشجو، برنامه مشخصی برای تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان جدیدالورود، طراحی و ارائه نماید.
- پ-۱-۳-۴ باید برنامه مناسب و به روز شده ایی برای معرفی رشته دندانپزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانشجویان جدیدالورود خود داشته باشد. همچنین آگاه‌سازی دانشجویان از مقررات آموزشی، مقررات حرفه‌ای، مقررات انضباطی و وظایف حرفه‌ای مورد انتظار از ایشان نیز باید در قالب همین برنامه اجرا شود.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۴ برنامه‌ای برای معرفی رشته دندانپزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانش‌آموزان مقطع متوسطه حوزه تحت پوشش خود داشته باشد.
- ت-۱-۲-۴ به منظور انطباق با تغییرات دوره دندانپزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده، به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط بازخورد دهد.

توضیحات:

- ❖ بررسی ویژگی‌های دانشجویان جدیدالورود می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
 - پراکندگی جغرافیایی و دموگرافیک دانشجویان جدیدالورود
 - سوابق علمی پیش از ورود به دانشگاه. این سوابق شامل معدل دوران تحصیل فرد در مقطع متوسطه، عملکرد وی در آزمون سراسری، شرکت در المپیادهای دانش‌آموزی و سایر دستاوردهای علمی (نظیر شرکت در جشنواره‌های دانش‌آموزی) است
- ❖ شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت‌های پذیرش دانشجو و ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با پذیرش دانشجو می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
 - اسناد و سیاست‌های بالادستی
 - منابع انسانی دانشکده شامل اعضای هیأت علمی، کارکنان و مدیران
 - منابع سرمایه‌ای دانشکده دندانپزشکی شامل فضاهای فیزیکی دانشکده، بیمارستان‌ها و دیگر موارد
 - منابع مصرفی دانشکده دندانپزشکی شامل بودجه نقدی، وسایل و امکانات دیگر

- نیازهای جامعه (به خصوص در استان و شهرستان مربوطه دانشکده)
- پایش اثربخشی تعیین ظرفیت دانشجویان ورودی به دانشکده دندانپزشکی در سالهای گذشته
- ❖ برنامه معرفی رشته دندانپزشکی به دانشجویان جدیدالورود می تواند شامل موارد زیر باشد:
- سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی متناسب با حرفه دندانپزشکی
- گرایش به کسب شایستگی، رشد و تعالی فردی
- آگاهی و نگرش مناسب درباره مسئولیت های تحصیلی، نقش و جایگاه حرفه ای اجتماعی دندانپزشک
- توانمندی های عمومی لازم برای عملکرد مناسب در حرفه دندانپزشکی که می تواند شامل موارد زیر باشد:
- مهارت های ارتباطی
- مهارت های تصمیم گیری و تفکر نقادانه
- مهارت کار تیمی
- مهارت رهبری و مدیریت
- خلاقیت
- مهارت های مدیریت شخصی
- مهارت های استدلال منطقی
- مهارت های بازاریابی^{۲۷}
- ❖ منظور از ظرفیت های دانشکده، فرصت هایی چون منابع فیزیکی، فرصت های یادگیری، گروه های دانشکده و مواردی مانند آن است.

زیر حوزه ۲-۴: مشاوره و حمایت از دانشجویان

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۴ برنامه مناسبی برای حمایت از امنیت اجتماعی، حقوقی، اخلاقی، روانی و پیشگیری از آسیب های احتمالی دانشجو در این حوزه ها را طراحی و پیاده سازی نماید.
- پ-۲-۲-۴ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره ای تحصیلی و روانی به دانشجویان از جمله مشاوره حضوری، غیر حضوری و مجازی را طراحی و پیاده کرده و نتایج اجرای آن را با حفظ محرمانه بودن اطلاعات دانشجویان مستند نماید. این نظام باید به صورت فعالانه دانشجویان را از جهت نیاز به این خدمات شناسایی و پایش کند و دانشجویان نیز امکان مراجعه به نظام مشاوره ای دانشکده را داشته باشند.
- پ-۲-۳-۴ مجموعه فعالیت های فوق برنامه خود از جمله فعالیت های فوق برنامه مجازی را به منظور تحقق رشد فردی، شخصیتی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی، افزایش انگیزه و نشاط تحصیلی و منش حرفه ای^{۲۸} در دانشجویان طراحی و پیاده سازی نماید.
- پ-۴-۲-۴ حداقل شرایط مطلوب حمایت های رفاهی برای دانشجویان دندانپزشکی عمومی از جمله دسترسی دانشجویان به تسهیلات آموزش الکترونیکی را تعیین و برای تامین آن برنامه ریزی و حمایت طلبی نماید.

²⁷ Reflection

²⁸ professionalism

پ-۵-۴ ساز و کار مشخصی برای شناسایی رفتارهای حرفه‌ای، ارتقای این رفتارها در دانشجویان و برخورد با رفتارهای نامناسب، ضمن رعایت مقررات جاری داشته باشد.

پ-۶-۴ برنامه مشخصی را برای حمایت از گروه‌های دانشجویی خاص طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۷-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی، برنامه‌های مشخصی برای ایجاد هماهنگی بین واحدهای مربوطه در جهت حمایت از فعالیت‌های علمی فرهنگی سازمان‌یافته دانشجویی طراحی و پیاده‌سازی نماید.

استاندارد های ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۴ در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان علاوه بر اعضای هیأت علمی و متخصصان خدمات مشاوره‌ای، از دانشجویان واجد شرایط نیز برای ارائه خدمات مشاوره‌ای و متورشیپ بهره‌برداری کند.

ت-۲-۴ مشاوره‌های صورت گرفته در در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان را پیگیری و اثربخشی آن‌ها را پایش کند.

ت-۳-۴ مجموعه‌ی برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد.

توضیحات:

❖ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان شامل مجموعه‌ای از افراد، قوانین و فرآیندهاست که می‌تواند در چارچوب یک نهاد خاص دانشکده‌ای یا با همکاری چند نهاد محقق شود.

❖ حمایت‌های رفاهی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- خوابگاه‌های دانشجویی
- وام دانشجویی
- تغذیه
- بیمه سلامت
- امکانات و فضاهای تفریحی و ورزشی
- تمهیدات فوق برنامه
- کار دانشجویی در داخل و خارج دانشگاه
- دسترسی به تسهیلات فناوری اطلاعات^{۲۹}
- تمهیدات لازم جهت تردد و اقامت دانشجویان در محیط‌های دانشگاهی

❖ گروه‌های دانشجویی خاص شامل موارد زیر می‌باشد:

- نخبگان و استعدادهای درخشان
- دانشجویان با وضع تحصیلی نامناسب
- دانشجویان با نیازهای ویژه جسمی و روانی
- دانشجویان با شرایط اقتصادی و رفاهی نامطلوب

- ❖ حمایت‌ها می‌تواند در قالب فعالیت‌های یک نهاد متولی واحد و یا با همکاری چند نهاد صورت گیرد، در هر حال توصیه می‌شود تا انسجام، شفافیت و پاسخگویی این نهادها در بالاترین سطح و در هماهنگی با یکدیگر حفظ گردد.
- ❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

- اسناد و سیاست‌های بالادستی
- نیازهای دانشکده و جامعه
- نیازهای دانشجویان
- درخواست‌های دانشجویان
- رضایت دانشجویان از حمایت‌های دریافتی
- منابع دانشکده

❖ دانشجویان واجد شرایط به دانشجویانی گفته می‌شود که از جهت علمی، اخلاقی و رفتاری مورد تایید دانشکده باشند.

زیر حوزه ۳-۴: مشارکت نمایندگان دانشجویی در امور آموزش

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۳-۴ زمینه‌سازی لازم برای مشارکت سازمان یافته دانشجویان در فرآیندهای سیاست‌گذاری و اجرایی مرتبط با برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را فراهم آورد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۳-۴ مجموعه‌ی برنامه‌های مرتبط با حضور نمایندگان دانشجویی را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد به گونه‌ای که متناسب با فرآیند، منجر به ارتقای سطح مشارکت دانشجویان شود.

توضیحات:

- ❖ مشارکت دانشجویان: منظور از مشارکت دانشجویان در یک فرآیند، ایفای نقش نمایندگان ایشان در برنامه‌ریزی‌ها، اجرا و ارزشیابی آن فرآیند است که می‌تواند از سطح مشورت گرفتن فعالانه تا عضویت ثابت نمایندگان دانشجویی در نهادهای تصمیم‌گیرنده‌ی دانشکده‌ای متفاوت باشد.
- ❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حضور نمایندگان دانشجویی باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

- اسناد و سیاست‌های بالادستی
- نیازهای دانشکده
- نیازهای جامعه
- درخواست‌های دانشجویان و اعضای هیأت علمی
- رضایت دانشجویان از میزان مشارکت خود

حوزه ۵: هیأت علمی

حوزه ۵: هیأت علمی^{۳۰}

زیر حوزه ۵-۱: فراخوان و جذب اعضای هیأت علمی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۵ برنامه مدونی برای فرآیند فراخوان خود داشته باشد و در این برنامه سیاست‌های فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان را به روشنی و متناسب با شرایط موجود تبیین و اجرا نماید.
- پ-۲-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان براساس برنامه درسی دندانپزشکی عمومی و تعداد مورد نیاز از اعضای هیأت علمی بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی وجود داشته باشد. در این برنامه باید تناسب اعضای هیأت علمی تمام وقت جغرافیایی، تمام وقت و نیز تناسب بین تعداد عضو هیأت علمی به دانشجو وجود داشته باشد.
- پ-۳-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان بر اساس شایستگی‌های علمی/عملی، آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و منش حرفه ای باشد.
- پ-۴-۵ در برنامه فراخوان، ساز و کار مناسبی در مورد پایش و ارزشیابی مستمر بر اساس شرح وظایف و مسئولیت‌های محوله به اعضای هیأت علمی/مدرسان داشته و بازبینی توزیع فعالیت‌های اعضای هیأت علمی در شرایط بحران را در نظر داشته باشد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۵ برنامه مدون برای فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان در راستای مأموریت دانشکده و توجه به ویژگی‌های منطقه‌ای داشته باشد.
- ت-۲-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان، بودجه و درآمدهای اختصاصی دانشکده و یا دانشگاه را در نظر بگیرد.

توضیحات:

- ❖ منظور از سیاست‌های گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی، اطمینان بخشی از کارآمدی اعضای هیأت علمی در رشته‌های بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی بر اساس برنامه آموزشی دندانپزشکی عمومی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات بالینی می‌باشد.
- ❖ منظور از تعداد، تنوع و تناسب، انطباق برنامه گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی با برنامه استانداردهای کالبدی کشوری می‌باشد.
- ❖ شایستگی‌های علمی/عملی، آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و منش حرفه ای منطبق بر معیارهای آیین‌نامه جذب اعضای هیأت علمی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.
- ❖ ویژگی‌های منطقه‌ای به ویژگی‌های ذکر شده در سند آمایش سرزمینی گفته می‌شود.
- ❖ ارزشیابی جذب متقاضیان هیأت علمی در بدو ورود به خدمت بر اساس رزومه فردی و آیین‌نامه جذب هیأت علمی می‌باشد.

³⁰ Faculty

❖ پایش و ارزشیابی اعضای هیأت علمی در مراحل تبدیل وضعیت استخدامی بر اساس رزومه آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمت در سال‌های قبلی خدمت عضو هیأت علمی می‌باشد.

زیر حوزه ۲-۵: ارتقای مرتبه و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۵ برنامه مدون ارتقای مرتبه و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی برای اطمینان از وجود تعادل بین فعالیت‌های مختلف اعضا مبتنی بر شرح وظایف استخدامی و آیین نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی ارائه دهد و آن را اجرا کند.
- پ-۲-۵ از تداوم صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، اجرایی و ارائه خدمات سلامت توسط اعضای هیأت علمی اطمینان یافته و ارائه آموزش توسط اعضای هیأت علمی را رصد کند.
- پ-۳-۵ برنامه ای مدون برای اطمینان از استفاده از فعالیت‌های بالینی و پژوهشی در فرآیند یاددهی و یادگیری ارائه دهد و آن را اجرا کند.
- پ-۴-۵ برنامه‌ای مدون برای توانمندسازی و حمایت اعضای هیأت علمی (و مدرسان) مبتنی بر آیین نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی داشته و آن را اجرا و بر آموزش‌های الکترونیک در این زمینه تاکید کند.
- پ-۵-۵ اطمینان یابد اعضای هیأت علمی (و مدرسان) با برنامه درسی دندانپزشکی عمومی آشنایی کافی داشته باشند و متناسب با مسئولیت محوله در آموزش دندانپزشکی عمومی، وقت و توجه کافی را صرف می‌کنند و از آشنایی کافی اعضای هیأت علمی در کاربرد روش‌های آموزش مجازی اطمینان حاصل کند.
- پ-۶-۵ برنامه مدونی برای ایجاد انگیزه و افزایش توانمندی اعضای هیأت علمی (و مدرسان) در زمینه ارزیابی دانشجو داشته باشد.
- پ-۷-۵ برنامه مدونی جهت تأمین رفاه حداقلی اعضای هیأت علمی (و مدرسان) داشته باشد.

توضیحات:

صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و ارائه خدمات مبتنی بر آیین نامه ارتقای اعضای هیأت علمی قابل تعریف می‌باشد.

حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی

حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی^{۳۱}

زیرحوزه ۱-۶: تسهیلات فیزیکی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۶ تسهیلات فیزیکی کافی و مناسب برای اعضای هیأت علمی و دانشجویان فراهم نماید، تا تضمین نماید برنامه آموزشی (حضور یا مجازی) می‌تواند به نحو مناسب پیاده شود.
- پ-۲-۱-۶ محیط آموزشی فراهم نماید که برای کارکنان، دانشجویان، بیماران و همراه بیماران اصول ایمنی متناسب در آن لحاظ شده باشد.
- پ-۳-۱-۶ با روزآمد کردن و گسترش منظم تسهیلات متناسب با شرایط موجود و پیشرفت‌های به وجود آمده در زمینه روش‌های آموزشی، محیط آموزشی دانشجویان را ارتقا دهد.

توضیحات:

- ❖ تسهیلات فیزیکی شامل سالن‌های سخنرانی، کلاس‌های درس، سالن‌های آموزش شبیه‌سازی شده (فانتوم)، اتاق‌های کار گروهی، آزمایشگاه‌های پژوهش و آموزش، آزمایشگاه مهارت‌های بالینی، امور اداری، کتابخانه‌ها، تسهیلات فناوری اطلاعات، سالن امتحانات، غذاخوری، سالن‌های ورزشی، تسهیلات تفریحی، ایاب و ذهاب و محل استراحت (خوابگاه‌ها و پاریون‌ها) خواهد بود.
- ❖ حداقل تسهیلات فیزیکی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه دندانپزشکی عمومی مشخص شده است.
- ❖ محیط ایمن (ایمنی محیط کار) شامل ارائه اطلاعات ضروری و حفاظت از مواد مضر، نمونه‌ها، مقررات و ایمنی آزمایشگاه و تجهیزات ایمنی است.

زیرحوزه ۲-۶: منابع آموزش بالینی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۶ نسبت به تأمین موارد ذیل جهت کسب تجربه بالینی کافی توسط دانشجویان اطمینان داشته باشد:

- تعداد کافی و تنوع مناسب بیماران
- تسهیلات آموزش بالینی
- سیستم نظارتی آموزش بالینی

³¹ Educational resources

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۶ امکانات آموزش بالینی را متناسب با نیازهای جمعیت تحت پوشش، مورد ارزشیابی قرار داده و جهت تأمین آن بکوشد.

توضیحات:

- ❖ منظور از بیمار در آموزش بالینی بیمار واقعی است، اما در صورت لزوم، بیمار شبیه‌سازی شده، بیمار استاندارد شده و یا دیگر تکنیک‌ها، می‌تواند به عنوان جایگزین استفاده شود.
- ❖ امکانات آموزش بالینی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه دندانپزشکی عمومی مشخص شده است.
- ❖ تسهیلات آموزش بالینی
- ❖ در ارزشیابی تسهیلات آموزش بالینی باید ضمن توجه به برنامه‌های آموزش دندانپزشکی به طور منظم از نظر تناسب کیفیت تجهیزات، تعداد و تنوع بیماران، شیوه‌های درمانی، نظارت و مدیریت آن‌ها ارزشیابی شود.

زیرحوزه ۳-۶: فناوری اطلاعات

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۳-۶ سیاست‌هایی برای استفاده موثر و اخلاقی از امکانات فناوری اطلاعات و آموزش‌های مجازی، توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.
- پ-۲-۳-۶ دسترسی آسان به رسانه‌های الکترونیکی و امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر شبکه و یا غیر آن را تأمین نماید.
- پ-۳-۳-۶ امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری نوین اطلاعات را با تعیین سطح دسترسی و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در موارد زیر فراهم نماید:

- مدیریت بیماران
- دسترسی به اطلاعات بیماران
- کار در سیستم‌های مراقبت سلامت
- آموزش مهارت‌های بالینی
- آموزش‌های مجازی

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۳-۶ امکانات و تجهیزات فناوری‌های نوین آموزشی مثل انواع شبیه‌سازهای پیشرفته^{۳۲} از جمله واقعیت مجازی^{۳۳} و آموزش از راه دور (تله مدیسین) را برای آموزش دانشجویان دندانپزشکی فراهم نماید.

^{۳۲} Simulators

^{۳۳} Virtual Reality

توضیحات:

- ❖ سیاست استفاده موثر و اخلاقی از فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل استفاده از رایانه، تلفن/تلفن همراه، شبکه‌های داخلی و خارجی، دیگر ابزارها؛ هماهنگی با خدمات کتابخانه شامل دسترسی مشترک به همه منابع و موارد آموزشی از طریق یک سیستم مدیریت آموزش^{۳۴} و همچنین کاربرد فناوری اطلاعات است. کاربرد فناوری اطلاعات ممکن است بخشی از آموزش دندان پزشکی مبتنی بر شواهد و آماده‌سازی دانشجویان برای یادگیری مادام‌العمر و توسعه حرفه‌ای مداوم باشد.
- ❖ استفاده اخلاقی به چالش‌های مرتبط با دندان پزشکی و حریم خصوصی بیمار و محرمانه بودن اطلاعات در مواجهه با پیشرفت فناوری اطلاعات در آموزش دندان پزشکی و مراقبت‌های بهداشتی اشاره دارد. اتخاذ سیاست‌های مرتبط با توانمندسازی آن‌ها برای استفاده صحیح از ابزار جدید می‌تواند کمک کننده باشد.

زیر حوزه ۴-۶: پژوهش و دانش پژوهی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندان پزشکی باید:

- پ-۱-۴-۶ زیرساخت‌های پژوهشی ضروری اجرای برنامه دندان پزشکی عمومی را برای دانشجویان دندان پزشکی فراهم نماید.
- پ-۲-۴-۶ تسهیلات پژوهشی و اولویت‌های پژوهش مشخصی داشته باشد و اطلاع رسانی لازم برای دانشجویان و اعضای هیأت علمی انجام گردد.
- پ-۳-۴-۶ با تدوین سیاست‌های مشخص و اجرای آن، ارتباط پژوهش و آموزش را تقویت نماید.
- پ-۴-۴-۶ پژوهش و دانش پژوهی دندان پزشکی را مبنای اصلاح برنامه آموزشی قرار دهد.

استانداردهای ترجیحی:

دانشکده دندان پزشکی بهتر است:

- ت-۱-۴-۶ از طریق تسهیل یادگیری روش‌های علمی و آموزش مبتنی بر شواهد مطمئن شود فعالیت‌های پژوهشی و دانش پژوهی دندان پزشکی بر آموزش جاری تأثیر می‌گذارد.

توضیحات:

- ❖ پژوهش و دانش پژوهی مشتمل بر تحقیقات علمی در علوم پایه، بالینی، رفتاری و اجتماعی است. دانش پژوهی دندان پزشکی به معنی دستیابی به دانش و پژوهش دندان پزشکی پیشرفته است. پژوهش‌های دندان پزشکی می‌تواند مبنای برنامه آموزشی باشد.

زیر حوزه ۵-۶: تبحر آموزش دندان پزشکی

استانداردهای الزامی:

دانشکده دندان پزشکی باید:

- پ-۱-۵-۶ به افراد متبحر در آموزش دندان پزشکی دسترسی داشته باشد.

³⁴ LMS

پ-۲-۵-۶ سیاست مشخصی را جهت استفاده از افراد متبحر در آموزش دندانپزشکی برای طراحی و توسعه روش های آموزش و ارزشیابی، و توانمندسازی اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.

توضیحات:

افراد متبحر به متخصصین دندانپزشکی و دندانپزشکانی که دوره ها و کارگاههای آموزش پزشکی را گذرانده باشند، اطلاق می شود.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۵-۶ به توسعه پژوهش در حوزه آموزش دندانپزشکی توجه کند.

ت-۲-۵-۶ افراد متبحر آموزش دندانپزشکی در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشد و به مشاوره در سطح ملی و بین المللی با افراد متبحر دسترسی داشته باشد.

توضیحات:

❖ افراد متبحر آموزش دندانپزشکی شامل افرادی با تجربه فعالیت های توسعه ای و پژوهشی در آموزش دندانپزشکی از گروه های

مختلف علوم دندانپزشکی، متخصصان آموزشی (شامل دانش آموختگان آموزش پزشکی، روان شناسان، جامعه شناسان،

متخصصان برنامه ریزی درسی، ارزشیابی و دیگر متخصصان) و نظیر آن خواهند بود.

❖ پژوهش در آموزش دندانپزشکی، اثربخشی جنبه های مختلف فرآیند یاددهی و یادگیری را بررسی می کند.

زیر حوزه ۶-۶: تبادلات آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۶-۶ سیاستی برای همکاری ملی و بین المللی با سایر مؤسسات آموزشی از جمله تبادل استاد و دانشجو، معادل سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات تدوین نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۶-۶ تبادل اعضای هیأت علمی/مدرسان، دانشجویان و کارشناسان در سطوح منطقه ای و بین المللی و معادل سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات را با تدارک منابع مناسب اجرا نماید.

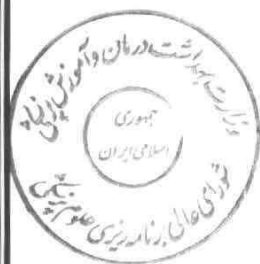
توضیحات:

❖ سایر مؤسسات آموزشی شامل دیگر دانشکده های دندانپزشکی و سایر دانشکده ها و مؤسسات آموزشی (پزشکی، داروسازی،

بهداشت عمومی و دامپزشکی) و حرفه های وابسته به آن خواهد بود.

❖ کارشناسان شامل مدیریت و کارشناسان فنی می باشند.

❖ معادل سازی واحدهای درسی می تواند از طریق برنامه ی کاری بین دانشکده های دندانپزشکی تسهیل شود.

حوزه ۷: ارزشیابی دوره^{۳۵}

زیرحوزه ۷-۱: نظام پایش^{۳۶} و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۷ برنامه‌ای برای ارزشیابی نظام‌مند دوره دندانپزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.
- پ-۲-۱-۷ برنامه‌ای برای پایش فرآیندها و پیامدهای دوره دندانپزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.
- پ-۳-۱-۷ از نتایج ارزشیابی به منظور اصلاح دوره دندانپزشکی عمومی استفاده کند.
- پ-۴-۱-۷ دینفعان اصلی ارزشیابی را در فعالیتهای پایش و ارزشیابی دوره آموزشی مشارکت دهد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۷ به صورت ادواری در فواصل مشخص (حداقل هر ۵ سال) سایر جنبه‌های دوره آموزشی دندانپزشکی عمومی خود را به طور جامع مورد ارزشیابی قرار دهد.

توضیحات:

- ❖ منظور از ارزشیابی دوره فرآیند نظام‌مند و مستمر گردآوری و تحلیل اطلاعات به منظور قضاوت در مورد اثربخشی و کفایت برنامه آموزشی و اجزای اصلی آن (شامل مدل برنامه درسی، ساختار برنامه، ترکیب و طول دوره و بخش‌های ضروری و انتخابی) است. گردآوری اطلاعات با استفاده از روش‌های مختلف مانند پرسشنامه، بحث گروهی، مصاحبه و بررسی مستندات، با استفاده از ابزارهای معتبر و پایا و از منابع مختلف شامل دانشجویان، مدرسان و مسئولان برنامه صورت می‌گیرد.
- ❖ پایش دوره شامل گردآوری مستمر اطلاعات در مورد جنبه‌های کلیدی آن و در راستای حصول اطمینان از صحت اجرای فرآیند آموزشی می‌باشد، تا حیطه‌های نیازمند مداخله مشخص شود. منظور از فرآیندهای آموزشی فعالیت‌هایی است که اجرا می‌شود تا برنامه آموزشی به نتایج مورد نظر خود برسد. منظور از پیامدهای آموزشی، نتایج حاصل از برنامه است که معمولاً به صورت پیامدهای فوری، میان مدت و بلندمدت تعریف می‌شود.
- ❖ منظور از سایر جنبه‌های دوره آموزشی، منابع، ساختار، محیط آموزشی، فرهنگ حاکم بر برنامه، پیامدهای طولانی مدت، موارد خاص دوره (به طور مثال استفاده از روش‌های خاص آموزشی و ارزیابی) و پاسخگویی اجتماعی است.
- ❖ دینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات در حوزه رسالت و اهداف)

³⁵ Program evaluation

³⁶ Monitoring

زیرحوزه ۲-۷: عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۷ عملکرد دانشجویان تمام ورودی‌ها را در رابطه با پیامدهای آموزشی موردنظر و برنامه آموزشی تحلیل کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۷ عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان تمام ورودی‌ها را در رابطه با شرایط، پیش‌زمینه و قابلیت‌های ورودی آن‌ها تحلیل کند.

ت-۲-۲-۷ نتایج تحلیل عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان را به مراجع مربوطه مانند وزارت متبوع، سازمان سنجش، کمیته برنامه‌ریزی درسی و مشاوره دانشجویی بازخورد دهد.

توضیحات:

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانشجویان بررسی طول مدت تحصیل، نمرات امتحانات، میزان رد و قبولی، میزان موفقیت یا مشروطی و دلایل آن، بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان بر اساس خودگزارش‌دهی، توجه به علائق شخصی از جمله دوره‌های اختیاری، مصاحبه با دانشجویان تجدید دوره شده، مصاحبه با دانشجویان انصرافی و اخراجی و سایر موارد بنابر شرایط دانشکده است.

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانش‌آموختگان بررسی نتایج عملکرد در آزمون‌های ملی، شغل انتخابی و عملکرد بعد از دانش‌آموختگی و سایر موارد بنابر شرایط موجود است.

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی^{۳۷}

زیرحوزه ۸-۱: مدیریت عالی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۸ مجوز تأسیس از شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دریافت کرده باشد.
- پ-۲-۱-۸ به منظور تحقق اهداف دوره دندانپزشکی عمومی، ساختار، تشکیلات، اختیارات، مسئولیت‌ها و ارتباطات سازمانی درون دانشگاهی خود را تعریف، تدوین، اجرا و پایش نماید.
- پ-۳-۱-۸ در مدیریت عالی از ساختار شوراها با شرح وظایف مشخص و تعریف شده (برای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری) و ساختار کمیته‌ای (برای فعالیت‌های فنی و اجرایی) با مشارکت ذینفعان اصلی استفاده کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۸ تصمیمات و عملکرد مدیریت عالی را شفاف و به نحو مقتضی به ذینفعان اطلاع‌رسانی کند.

توضیحات:

- ❖ ساختار مدیریت عالی: مشتمل بر هیأت رئیسه، شورای سیاست‌گذاری و فرآیندهای استقرار سیاست‌های برنامه‌ای، موسسه‌ای، اجرا و پایش آن است.
- ❖ ساختار کمیته‌ای: منظور ساختاری برای اجرایی شدن برنامه‌های دندانپزشکی عمومی و سیاست‌ها مثل کمیته برنامه درسی، کمیته جذب و دیگر موارد است.
- ❖ ذینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)
- ❖ سیاست‌های برنامه‌ای و موسسه‌ای شامل مأموریت دانشکده دندانپزشکی، برنامه آموزشی، نظام پذیرش، جذب پرسنل، انتخاب سیاست‌ها و تصمیمات موثر در تعامل و ارتباط با بخش سلامت و بالین است.

زیرحوزه ۸-۲: مدیریت آموزش

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۸ مسئولین مرتبط با دوره دندانپزشکی عمومی را مشخص و مسئولیت‌های هر یک از ایشان را در قبال مدیریت این دوره توصیف و تدوین نماید.

³⁷ Governance & Administration

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۸ برنامه مشخصی جهت ارزشیابی عملکرد تیم مدیریت داشته باشد و به طور دوره ای عملکرد این تیم را در میزان دستیابی به مأموریت و پیامد مورد انتظار خود پایش و ارزشیابی کند.

توضیحات:

❖ تیم مدیریت آموزش: افراد حقیقی و حقوقی هیأت رئیسه و ساختار حاکمیتی که در برابر موضوعات آموزشی، پژوهشی، خدمات و تصمیم گیری ها پاسخگو هستند. این افراد شامل رئیس دانشکده دندانپزشکی، معاون آموزش دندانپزشکی عمومی دانشکده، کمیته پیاده سازی استانداردهای پایه دوره دندانپزشکی عمومی و مدیران گروه های آموزشی می باشد

زیر حوزه ۳-۸: بودجه آموزشی و تخصیص منابع

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۳-۸ بودجه مشخص و مناسبی برای تحقق اهداف و اجرای برنامه حضوری و یا مجازی دندانپزشکی عمومی داشته باشد.

پ-۲-۳-۸ تفویض اختیارات مالی و اداری مورد نیاز برای تحقق و توسعه فعالیت های مرتبط با آموزش دندانپزشکی عمومی مبتنی بر استانداردهای این دوره را داشته باشد.

توضیحات:

❖ بودجه مشخص: منظور بودجه آموزشی بر اساس فعالیت های بودجه ای در دانشکده می باشد که باید به سهم مشخص و شفاف از بودجه دانشکده دندانپزشکی وصل شود.

❖ دانشگاه علوم پزشکی لازم است در خصوص تخصیص و تامین بودجه مناسب برای تحقق اهداف و اجرای مطلوب برنامه آموزشی حضوری و مجازی به دانشکده دندانپزشکی، همکاری لازم را داشته باشد.

زیر حوزه ۴-۸: مدیریت و اجرا

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۴-۸ از کادر اجرایی حرفه ای لازم برای اجرای برنامه آموزشی برخوردار باشد.

پ-۲-۴-۸ برنامه مشخصی را برای تامین منابع انسانی، سرمایه ای و مصرفی لازم جهت استمرار و ارتقای فعالیت های دانشجویی در حوزه های زیر با همکاری معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه، طراحی و اجرا نماید:

- فعالیت های دینی، فرهنگی و ورزشی دانشجویان
- فعالیت های علمی دانشجویان
- فعالیت های اجتماعی و رشد فردی دانشجویان

پ-۳-۴-۸ ساختار و متولی مشخصی برای مدیریت فرآیند ارزیابی دانشجویان و ارزشیابی مستمر به منظور بهبود و ارتقای کیفیت ارزیابی فراگیران داشته باشد.

توضیحات:

❖ منظور از کادر اجرایی حرفه‌ای مناسب افراد متخصص متناسب با نیازهای دانشکده شامل مدیر مالی، کارمندان بودجه، کارشناسان آموزشی، پژوهشی و غیره می‌باشد.

زیر حوزه ۵-۸: تعامل با بخش سلامت

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۵-۸ فرآیند مشخص و مناسبی برای تعامل سازنده و مستمر با بخش سلامت (بهداشت و درمان، غذا و دارو) و بخش‌های مرتبط با آن در جامعه داشته باشد.

توضیحات:

❖ تعامل سازنده شامل تبادل اطلاعات، تشریک مساعی و همکاری با سازمان‌های مرتبط، به منظور تربیت دندانپزشکان جهت پاسخگویی اجتماعی به نیازهای آتی جامعه.

حوزه ۹: بازنگری مستمر

حوزه ۹: بازنگری مستمر^{۳۸}

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱ دوره دندانپزشکی عمومی و اجزای آن را به صورت مستمر مورد بررسی و بازنگری قرار دهد.
- پ-۱-۲ در جهت رفع کمبودهای شناسایی شده در دوره دندانپزشکی عمومی و اجزای آن اقدام کند.
- پ-۱-۳ بودجه مناسبی برای بازنگری مستمر دوره دندانپزشکی عمومی در نظر بگیرد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۱ فرآیند بازنگری مستمر خود را مبتنی بر نتایج مطالعات آینده نگر، ارزشیابی‌های انجام شده و مرور بر متون آموزش پزشکی انجام دهد.

در فرآیند بازنگری مستمر خود به موارد زیر توجه کند:

- ت-۱-۲ اصلاح بیانیه رسالت متناسب با تحولات علمی، اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی جامعه خود
- ت-۱-۳ بازنگری توانمندی‌های دانش آموختگان متناسب با نیازهای محیط‌های کاری که به آنها وارد می‌شوند
- ت-۱-۴ بازنگری در مدل برنامه آموزشی و روش‌های آموزشی به منظور حصول اطمینان از مناسب و متناسب بودن آنها
- ت-۱-۵ اصلاح محتوای آموزشی متناسب با پیشرفت‌های علمی در حوزه‌های علوم پایه، بالینی، علوم رفتاری و اجتماعی، تغییرات پیش آمده در ویژگی‌های جمعیتی و وضعیت بیماری‌ها به صورت وارد شدن موارد جدید و خارج شدن موارد قدیمی شده از برنامه آموزشی
- ت-۱-۶ ارتقای کیفیت نظام ارزیابی فراگیران و نیز روش‌ها و تعداد آزمون‌ها بر اساس تغییرات ایجاد شده در پیامدهای یادگیری و روش‌های آموزشی
- ت-۱-۷ ارائه بازخورد به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط به منظور انطباق با تغییرات دوره دندانپزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده
- ت-۱-۸ اصلاح روند فراخوان و جذب هیأت علمی در دانشکده بر اساس نیازهای به وجود آمده
- ت-۱-۹ نوسازی امکانات و تجهیزات آموزشی بر اساس نیازهای به وجود آمده از جمله ظرفیت پذیرش دانشجو، تعداد و مشخصات اعضای هیأت علمی و ویژگی‌های برنامه آموزشی
- ت-۱-۱۰ بازنگری در نظام پایش و ارزشیابی دوره
- ت-۱-۱۱ اصلاح و توسعه ساختار سازمانی و تشکیلات مدیریت عالی و اجرایی دوره دندانپزشکی عمومی برای مواجهه مناسب با شرایط و نیازهای در حال تغییر و نیز با در نظر گرفتن علایق گروه‌های مختلف ذینفع

توضیحات:

❖ منظور از اجزای دوره دندانپزشکی عمومی، رسالت و اهداف، ساختار، فرآیندها، پیامدها، محتوا، روش‌های یاددهی و یادگیری، ارزیابی و ارزشیابی، و محیط یادگیری است.

³⁸ Continious renewal